

Nr 109

Av herr Grebäck m. fl., om inrättande vid statens lantbruksförsök av en personlig laboratur i strålskyddsforskning för agr. lic. Lars Fredriksson.

(Lika lydande med motion nr 87 i Första kammaren)

Målsättningen för det svenska atomenergiprogrammet innebär, att stora kommersiella atomkraftstationer kommer att tagas i bruk redan under 1970-talet. Det är därför synnerligen angeläget, att tiden intill dess användes för en intensiv forskning för att söka klarlägga, vilka konsekvenser en bestrålning från radioaktiva ämnen i vatten och födoämnen kan medföra för individen eller för befolkningen i dess helhet.

Frågor rörande radioaktivitetens transport till människor från växter, betande kor, mjölk och kött liksom dess spridning via vatten, lägre växter och djur, fisk m.m. är komplicerade och starkt påverkade av såväl lokala förhållanden inom lantbruk, kreatursskötsel och fiske som av befolkningens diet.

På detta område har försvarets forskningsanstalt med stöd från statens råd för atomforskning sedan en tid tillbaka bedrivit strålskyddsforskning i samarbete med agronomiska och veterinär-medicinska forskningsinstitutioner. Det är med tillfredsställelse vi också erfarit, att jordbrukets forskningsråd av statsmakterna erhållit medel för en ytterligare intensifierad strålskyddsforskning med speciell inriktning på livsmedelsproduktionen. Med tanke på atomenergiprogrammets snara realiserande kan betydelsen av att tillräckliga forskningsresurser på ett tidigt stadium ställas till förfogande för inhemsk forskning inom agrikultur, veterinärmedicin samt vatten- och fiskevård inte nog understrykas.

En svensk forskargrupp under ledning av agr. lic. Lars Fredriksson vid statens lantbruksförsök, Ultuna, har sedan någon tid bedrivit forskning på strålskyddsområdet. Arbetsgruppens forskningsresultat har redan vunnit internationell uppmärksamhet.

Det måste ur svensk synpunkt vara av mycket stor vikt, att vi kan behålla de forskare som skaffat sig kunskaper på strålforskningens område och att vi ger dem sådana forskningsresurser och en sådan tjänsteställning att de är beredda att fortsätta sitt forskningsarbete i vårt land. Som bekant bedrivs det från skilda håll i utlandet en intensiv värvning bland svenska forskare och tekniker.

Ledaren för den svenska arbetsgruppen på strålforskningens område,

agr. lic. Lars Fredriksson, innehar för närvarande en tjänst som 1:e assistent vid statens lantbruksförsök vid Ultuna. Denna tjänst kan inte rimligen anses utgöra skäligt vederlag för de omfattande och ansvarsfulla uppgifter som åvilar honom som forskningsledare.

Det kan förtjäna nämnas, att agr. lic. Fredriksson av Kungl. Maj:t utsetts till ersättare för ordinarie ledamot i kommissionen för råd vid atomolyckor samt att han deltagit i The Sub-group on Environmental Contamination inom FN:s vetenskapliga kommitté för strålskyddsforskning.

Vi anser det därför i högsta grad angeläget, inte minst med tanke på möjligheterna att i vårt land få behålla en forskare av lic. Fredrikssons kapacitet, att han tilldeles en personlig laboratur inom denna nya gren av strålskyddsforskningen.

Genom den friare ställning, som lic. Fredriksson härigenom erhåller, bör möjligheterna att hålla samman den arbetsgrupp han lett och utbildat bättre kunna säkras, och det goda och givande samarbete som bedrivits med ett flertal institutioner och myndigheter bör ytterligare kunna utvecklas.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte medgiva inrättande av en personlig laboratur i ämnet strålskyddsforskning med speciell inriktning på jordbruksområdet för agr. lic. Lars Fredriksson, Ultuna, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig medelsanvisning.

Stockholm den 20 januari 1961

Erik Grebäck

Einar Gustafsson
i Kärby

Stig F. Hansson
i Önnarp